

กฎกระทรวง

ศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๘ (๘) และมาตรา ๔๑ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุนิวเคลียร์ซึ่งมิใช่เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต ตามข้อ ๗ ต้องจัดให้มี
- (๑) สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการที่มีการจัดแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติงานและ มีมาตรการควบคุมการเข้าออกพื้นที่ดังกล่าวอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำบังรังสีเพื่อไม่ให้ปริมาณรังสี ที่บุคคลได้รับเกินขีดจำกัดปริมาณรังสีที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัยทางรังสีที่ออก ตามมาตรา ๙๑
- (๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการใช้งาน ได้แก่ อุปกรณ์วัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี ชุดป้องกันอันตรายทางรังสี และ เครื่องสำรวจรังสี
- (๓) เจ้าหน้าที่ดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙๓ เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการพิทักษ์ความปลอดภัยของวัสดุนิวเคลียร์ ที่ขออนุญาต ดังต่อไปนี้
- (ก) ควบคุมดูแลการมีไว้ในครอบครองหรือใช้ และการขนส่งวัสดุนิวเคลียร์ของผู้รับ ใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัย ทางนิวเคลียร์และรังสี และการพิทักษ์ความปลอดภัยของวัสดุนิวเคลียร์ตามกฎกระทรวงที่ออก ตามมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๙

- (ข) ทบทวน ปรับปรุง และจัดการฝึกซ้อมแผนฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ให้สามารถ ใช้งานได้จริง
- (ค) ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการป้องกันอันตรายจากรังสีและการระงับเหตุฉุกเฉิน ทางนิวเคลียร์และรังสี
 - (๔) ระบบการคุ้มครองทางกายภาพของวัสดุนิวเคลียร์
 - (๕) แผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน
- ข้อ ๒ ระบบการคุ้มครองทางกายภาพของวัสดุนิวเคลียร์ตามข้อ ๑ (๔) ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้
- (๑) รั้ว กำแพง หรือเครื่องกีดขวางใด ๆ ที่ใช้ป้องกันการบุกรุก ล้อมรอบสถานที่จัดเก็บหรือ สถานที่ประกอบกิจการ โดยบริเวณทั้งสองข้างของรั้ว กำแพง หรือเครื่องกีดขวางนั้นต้องเป็นพื้นที่โล่ง และมีแสงส่องสว่างเพียงพอในบริเวณดังกล่าว
- (๒) ระบบสัญญาณเตือนภัยสำหรับตรวจและเตือนให้ทราบเมื่อมีการเข้าใกล้หรือการล่วงล้ำเข้ามา ในสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการ และการประเมินเหตุของสัญญาณเตือนภัยโดยพลัน เพื่อตอบสนองต่อเหตุนั้นได้อย่างทันท่วงที
- (๓) มาตรการควบคุมการผ่านเข้าออกของบุคคล สิ่งของ และยานพาหนะที่จำกัดเฉพาะ ผู้รับผิดชอบในการเข้าถึงวัสดุนิวเคลียร์
- (๔) หน่วยรักษาความปลอดภัยซึ่งประกอบด้วยผู้ทำหน้าที่หัวหน้าผลัดรักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย รวมทั้งมีวิธีปฏิบัติและขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยรักษา ความปลอดภัย
- (๕) การป้องกันระบบคอมพิวเตอร์จากการเข้าถึงโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้รับใบอนุญาต เกินจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ผู้รับใบอนุญาตได้มอบหมาย หรือไม่มีเหตุโดยชอบตามกฎหมาย
- ข้อ ๓ แผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานตามข้อ ๑ (๕) ต้องมี รายละเอียด ดังต่อไปนี้
- (๑) แผนผังสายการบังคับบัญชาด้านความปลอดภัยทางรังสีที่ระบุบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องและหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างครบถ้วนและชัดเจน
 - (๒) การจัดแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติงานและมีมาตรการควบคุมการเข้าออกพื้นที่อย่างชัดเจน
- (๓) มาตรการความด้านความปลอดภัยทางรังสี แผนงาน และขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัยทางรังสีที่ออกตามมาตรา ๙๑
- (๔) แผนการตรวจวัดทางรังสีในบริเวณปฏิบัติงานทางรังสีและบริเวณพื้นที่สาธารณะ โดยกำหนดระยะเวลาที่จะดำเนินการอย่างชัดเจน
 - (๕) แผนการสอบเทียบเครื่องมือตรวจวัดรังสีและระบุช่วงเวลาในการดำเนินการอย่างชัดเจน

- ข้อ ๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุนิวเคลียร์ตามข้อ ๑ ต้องจัดให้มี แผนการดำเนินการเมื่อเลิกใช้งานที่ระบุว่าจะจัดส่งวัสดุนิวเคลียร์ไปจัดการนอกราชอาณาจักร ส่งกลับคืน แก่ประเทศผู้ขายหรือผู้ให้เช่าซึ่งวัสดุนิวเคลียร์ หรือวิธีการอื่นตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด
- ข้อ ๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุนิวเคลียร์ตามข้อ ๑ ต้องจัดให้มี แผนการจัดการกากกัมมันตรังสีที่ระบุการจัดการวัสดุที่ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยวัสดุนิวเคลียร์ ซึ่งมีค่ากัมมันตภาพต่อปริมาณหรือกัมมันตภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ปลอดภัยที่คณะกรรมการกำหนดไว้ โดยการจัดการวัสดุที่ประกอบหรือปนเปื้อนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับประเภทกากกัมมันตรังสี ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการกากกัมมันตรังสีที่ออกตามมาตรา ๗๙
- ข้อ ๖ ในกรณีที่วัสดุนิวเคลียร์ที่ขออนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เป็นวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุนิวเคลียร์ตามข้อ ๑ นอกจากต้องดำเนินการตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ แล้ว ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย
- (๑) จัดให้มีระบบตรวจวัดรังสีที่สามารถตรวจพบภาวะวิกฤตที่มีปริมาณรังสีดูดกลืนจากทั้งแกมมา และนิวตรอนรวม ๐.๒๐ เกรย์ ที่ระยะสองเมตรได้ภายในระยะเวลาหนึ่งนาที ระบบตรวจวัดรังสีสำรอง ในบริเวณใช้งานและสามารถเตือนภัยในกรณีที่เกิดภาวะวิกฤต และมีวิธีการป้องกันการเกิดภาวะวิกฤต ในเวลาที่ไม่ได้ใช้งาน เช่น การใช้สารละลายโบรอน แผงหรืออุปกรณ์ควบคุม
- (๒) จัดให้มีมาตรการรองรับสำหรับกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับการเกิดภาวะวิกฤต และ ให้ปิดประกาศมาตรการดังกล่าวในทุกบริเวณที่มีโอกาสเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งต้องจัดการฝึกซ้อม รองรับเหตุฉุกเฉินนั้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๓) จัดให้มีสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์สำหรับชำระล้างการปนเปื้อนทางรังสีบนพื้นผิว ณ สถานประกอบการ
- ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุนิวเคลียร์เป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาตก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์หรือใบอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ ให้ดำเนินการตามรายงานวิเคราะห์ความปลอดภัยของสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ฉบับเบื้องต้น หรือฉบับสมบูรณ์ แล้วแต่กรณี ในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และ การพิทักษ์ความปลอดภัยของวัสดุนิวเคลียร์ที่ขออนุญาต รวมทั้งการดำเนินการเมื่อเลิกใช้งาน การจัดการกากกัมมันตรังสี และการจัดการเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว โดยให้ถือว่าเป็นศักยภาพ ทางเทคนิคที่ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องจัดให้มีตามมาตรา ๔๑ (๑) (ข)
- ข้อ ๘ ให้นำความในข้อ ๑ (๑) (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต นำเข้าหรือส่งออกวัสดุนิวเคลียร์ด้วยโดยอนุโลม
- ข้อ ๙ ให้นำความในข้อ ๑ (๒) และ (๓) มาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนำผ่าน วัสดุนิวเคลียร์ด้วยโดยอนุโลม

นอกจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้ขอรับใบอนุญาตนำผ่านวัสดุนิวเคลียร์ต้องจัดให้มี ระบบการคุ้มครองทางกายภาพของวัสดุนิวเคลียร์ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) มาตรการปิดล็อก ใส่กุญแจ ปิดผนึก หรือการกระทำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ต่อยานพาหนะขนส่ง ห้องเก็บสินค้า และตู้สินค้าที่ขนส่งหีบห่อซึ่งบรรจุวัสดุนิวเคลียร์
- (๒) มาตรการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของการกระทำตาม (๑) ทั้งก่อนและระหว่าง การขนส่ง
- (๓) มาตรการตรวจสอบหีบห่อซึ่งบรรจุวัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะขนส่ง ห้องเก็บสินค้า และ ตู้สินค้าที่ขนส่งหีบห่อซึ่งบรรจุวัสดุนิวเคลียร์ เพื่อป้องกันสิ่งแปลกปลอมที่อาจก่อความเสียหายแก่ระบบ การคุ้มครองทางกายภาพของวัสดุนิวเคลียร์
- (๔) มาตรการป้องกันความลับของข้อมูลการขนส่ง รวมถึงรายละเอียดของตารางเวลาและ เส้นทางขนส่ง
- (๕) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในระหว่างการขนส่งวัสดุนิวเคลียร์เพื่อป้องกันการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เพื่อให้ได้ไปซึ่งวัสดุนิวเคลียร์ หรือการกระทำใด ๆ โดยจงใจที่อาจก่อให้เกิด อันตรายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย หรือทรัพย์สินของบุคคล หรือต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการได้รับรังสี หรือการแพร่กระจายของวัสดุนิวเคลียร์
- (๖) อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารในยานพาหนะขนส่งสำหรับการร้องขอความช่วยเหลือเมื่อเกิด การกระทำตาม (๕)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘ (๘) และมาตรา ๔๑ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติมีอำนาจ ออกกฎกระทรวงกำหนดศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์ เพื่อให้ผู้ขอรับ ใบอนุญาตมีศักยภาพทางเทคนิคเพียงพอในการดูแลความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการพิทักษ์ ความปลอดภัยของวัสดุนิวเคลียร์ที่ขออนุญาต การดำเนินการเมื่อเลิกใช้งาน การจัดการกากกัมมันตรังสี และการจัดการเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้